

Những điều cần biết về bệnh truyền nhiễm nguy hiểm **Whitmore**

Nếu như trước đây, 5-10 năm mới có 20 ca mắc whitmore, thì từ đầu năm 2019 đến nay, tại Trung tâm Bệnh nhiệt đới, Bệnh viện Bạch Mai đã ghi nhận tới 20 ca mắc căn bệnh nguy hiểm này.

Riêng tháng 8/2019 ghi nhận **12 ca whitmore nặng** được chuyển đến chủ yếu từ các tỉnh phía Bắc và Bắc Trung bộ. Có 4 ca tử vong do tổn thương nhiều cơ quan, dẫn tới sốc nặng.

1 Whitmore

Là bệnh truyền nhiễm cấp tính nguy hiểm do vi khuẩn *Burkholderia pseudomallei* có trong đất, bùn gây nên

Đường lây nhiễm chủ yếu do vùng da tổn thương tiếp xúc trực tiếp với vi khuẩn hoặc hít phải các hạt bụi đất chứa vi khuẩn

2 Biểu hiện lâm sàng phức tạp

Sốt cao, đau cơ, có các ổ nhiễm khuẩn trên da, áp xe cơ, áp xe gan lách, viêm phổi...

3 Dễ chẩn đoán nhầm

Thường bị chẩn đoán nhầm với các bệnh viêm phổi, lao phổi, áp xe cơ, nhiễm trùng huyết do các vi khuẩn khác như tụ cầu, liên cầu...

4 Điều trị kéo dài

Dùng kháng sinh (nhóm *ceftazidime* hoặc *carbapenem*, *cotrimoxazole*) tấn công liều cao, kéo dài liên tục ít nhất 2 tuần, sau đó dùng kháng sinh duy trì 3-6 tháng

5 Mức độ nguy hiểm*

Có thể gây tử vong nhanh nếu không được chẩn đoán đúng và điều trị kịp thời

6 Dễ tái phát

Nếu không điều trị đúng phác đồ, bệnh tái phát khiến sức khỏe suy kiệt, có thể tử vong

7 Cao điểm bệnh

Thường xảy ra vào mùa mưa, tập trung từ tháng 7-11

8 Phòng bệnh

Không có vaccine và không có phương pháp phòng bệnh đặc hiệu

9 Đối tượng nguy cơ

Người bệnh tiểu đường, bệnh phổi, bệnh thận mãn tính

10 Khuyến cáo

Những người tiếp xúc nhiều môi trường đất, nước phải có phương tiện bảo hộ lao động, nếu có trầy xước ngoài da cần điều trị sớm và triệt để

*Tỷ lệ tử vong do whitmore còn cao, lên tới 40%.

Nguồn: TTXVN

<https://infographics.vn/>

Bệnh Whitmore (hay melioidosis) là một bệnh nhiễm trùng gây chết người từ khuẩn *Burkholderia pseudomallei*, gây ảnh hưởng đến cả người và động vật.

Bệnh có khả năng lây lan qua tiếp xúc với nước và đất bị nhiễm khuẩn, thường xuyên xuất hiện ở nơi có khí hậu nhiệt đới gió mùa.

I. Nguyên nhân gây bệnh:

- Khi hít phải bụi bẩn hoặc các giọt nước bị nhiễm vi khuẩn.
- Khi uống nước bị nhiễm mà không được khử trùng.
- Khi sờ vào đất bị nhiễm bằng tay hoặc chân trần, đặc biệt là nếu có trầy xước trên da.
- Vi khuẩn Whitmore sống rất dai, có thể nhiều năm liền trong môi trường đất và nước bị nhiễm khuẩn.

II. Triệu chứng của bệnh

- Bệnh có biểu hiện ở vị trí khác nhau và có các triệu chứng khác nhau nên thường dễ nhầm lẫn với các triệu chứng của nhiễm trùng thông thường khác: quai bị, áp xe, viêm tấy,...

- Tỷ lệ tử vong của Whitmore là 40 - 60%, bệnh nhân có thể tử vong trong 1 tuần với các trường hợp nặng bị nhiễm khuẩn cấp.

Nhiễm trùng phổi:

Các triệu chứng bao gồm:

- Ho (có đờm hoặc không)
- Đau ngực khi thở
- Sốt cao
- Đau đầu hay đau cơ
- Sụt cân

Nhiễm trùng máu:

Các triệu chứng bao gồm:

- Sốt cao, rét run
- Đau đầu
- Đau họng
- Kho thở
- Đau vùng bụng trên
- Tiêu chảy
- Đau khớp và đau cơ
- Mất phương hướng
- Vết loét có mủ trên da

Nhiễm trùng khu trú:

- Đau hoặc sưng ở một vùng nhất định (khu trú), chẳng hạn như tuyến mang tai, nơi thường liên quan nhất với quai bị và nằm bên dưới và phía trên tai

- Sốt

- Loét hoặc áp xe trên, hoặc ngay bên dưới da - có thể bắt đầu như những nốt u cục cứng chắc màu xám hoặc trắng, trở nên mềm và viêm, và sau đó trông giống như vết thương do vi khuẩn ăn thịt gây ra.

Nhiễm trùng rải rác:

- Vết loét hình thành ở nhiều cơ quan khác nhau rải rác trên cơ thể
- Sụt cân
- Đau đầu
- Co giật
- Đau ở các bộ phận khác nhau (ngực/ dạ dày/ cơ/ khớp)

III. Điều trị

Hiện tại chưa có vaccine phòng và điều trị bệnh Whitmore. Khi nhiễm bệnh chỉ có thể điều trị qua hai giai đoạn

- Giai đoạn 1: Tối thiểu 10 đến 14 ngày dùng kháng sinh truyền tĩnh mạch (IV). Điều trị bằng kháng sinh này có thể kéo dài tới tám tuần.

- Giai đoạn 2: Là 3 đến 6 tháng của một trong hai kháng sinh đường uống.

IV. Cách phòng ngừa

- Hạn chế tiếp xúc với bùn, đất hoặc các vùng nước có khả năng bị ô nhiễm

- Đảm bảo vệ sinh thân thể sạch sẽ

- Rửa tay, rửa chân thường xuyên đặc biệt sau khi ra ngoài về

- Xịt khuẩn và giữ vệ sinh môi trường xung quanh.

- Đi đến bệnh viện hoặc các cơ quan y tế gần nhất khi có các triệu chứng: sốt cao, viêm phổi, áp xe, nổi cục nhiễm trùng ở các vùng khác nhau trên cơ thể.